

Pięć błędów regulacyjnych, których Polska powinna uniknąć po MiCA

Wnioski z UE, EOG, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Japonii i USA

Robert Wojciechowski

Digital Money & Blockchain Forum 2026

Robert Wojciechowski

Rola instytucjonalna

Prezes Zarządu Izby Gospodarczej Blockchain i Nowych Technologii.

Profil

Prawnik, MBA, LL.M., mediator i DPO. Doktorant prawa na Uczelni Łazarskiego, zajmujący się MiCA, rynkiem kryptoaktywów, granicami krajowej ingerencji regulacyjnej oraz relacją między prawem UE, technologią i rynkiem.

Praktyka rynkowa

Founder & CEO OAAM Consulting Ltd — doradztwo strategiczne i regulacyjne w obszarze Web3, tokenizacji, AI, compliance, AML/KYC oraz wdrożeń technologicznych.

Doświadczenie

Ponad 30 lat doświadczenia w zarządzaniu, strategii, projektach cyfrowych i nowych technologiach.

Skuteczna regulacja po MiCA nie wymaga najcięższego reżimu krajowego. Wymaga reżimu dogmatycznie poprawnego, proporcjonalnego i technologicznie neutralnego.

ISTOTA SPORU

Harmonizacja vs kontrola

Po MiCA spór nie dotyczy już tego, czy regulować.

Dotyczy tego, czy krajowe domknięcie nie deformuje harmonizacji europejskiej.

MiCA jako kompromis:

harmonizacja rynku wewnętrznego vs warstwa krajowa (organ, procedura, sankcje).

Pytanie kontrolne:

"Czy ten sam cel regulacyjny można osiągnąć przy mniejszej ingerencji w strukturę rynkową?"

METODA: PORÓWNANIE FUNKCJI, NIE HASEŁ

Luka wykonawcza

Czy środek wynika z MiCA, czy z luki w prawie krajowym?

Proporcjonalność

Czy ingerencja jest adekwatna do ryzyka rynkowego?

Neutralność

Zachowanie równowagi konkurencyjnej technologii.

Kontrola proceduralna

Realna kontrolowalność środka, w tym sądowa.

Przejście i dialog

Wykonalny model przejściowy i przewidywalność interpretacyjna.

MiCA JAKO GRANICA KRAJOWEJ SWOBODY REGULACYJNEJ

Bezpośrednie stosowanie

MiCA jako rozporządzenie działa bezpośrednio – nie wymaga transpozycji w klasycznym sensie.

Celem jest ograniczenie fragmentacji rynku wewnętrznego.

Rola ustawy krajowej

Funkcja pomocnicza – wyznaczenie organu, procedur, sankcji i opłat. Państwo nie powinno rekodyfikować MiCA.

Ustawa krajowa nie transponuje MiCA, lecz zapewnia warunki stosowania.

Ryzyko nadpisania MiCA

Błąd pojawia się, gdy ustawa krajowa buduje równoległy, cięższy model rynkowy zamiast obsługiwać rozporządzenie.

CO WOLNO PAŃSTWU CZŁONKOWSKIEMU PO MiCA?

Organ nadzoru

Wyznaczenie właściwego organu nadzorczego dla rynku kryptoaktywów.

Procedury

Dostosowanie krajowych procedur administracyjnych dla efektywności MiCA.

Oplaty

Uregulowanie opłat związanych z nadzorem i funkcjonowaniem rynku.

Sankcje

Skuteczny, proporcjonalny i odstraszający krajowy reżim sankcyjny.

Zaskarżenie

Zapewnienie odpowiednich środków zaskarżenia decyzji organów.

Państwo nie powinno tworzyć obok MiCA lokalnego modelu „MiCA-plus”.

FILTR KONSTYTUCYJNY I KONWENCYJNY

wolność
działalności
gospodarczej

proporcjonalność

określoność
represji

prawo do sądu

wolność
komunikacji

RYZYSKO PO MiCA: FRAGMENTACJA WTÓRNA

Fragmentacja wtórna

MiCA ogranicza fragmentację pierwotną, ale warstwa krajowa może odtworzyć ją w formie wtórnej.

Gold-plating to nie tylko pojedyncze przepisy, ale skumulowany efekt wielu norm.

Ciężar regulacyjny

Kluczowym wyzwaniem jest łączny ciężar regulacyjny nakładany na podmioty rynku.

Nadmierna regulacja krajowa osłabia skuteczność paszportowania usług krypto w UE.

Wyzwanie: utrzymanie spójności rynku wewnętrznego bez „nadbudowywania” barier przez państwa członkowskie.

BŁĄD 1: BANKOWIENIE RYNKU WARSTWOWEGO

Paradygmat finansowy

Czytanie całości rynku przez pryzmat bankowy. MiCA widzi różnice:

Aktywo ≠ Usługa ≠ Infrastruktura

Nie wszystko wymaga logiki ostrożnościowej banku.

Skutek: selekcja rynku

Ciężary projektowane pod największych ograniczają możliwość wejścia startupów na rynek i modeli innowacyjnych.

Wzmacnia to przewagę podmiotów tradycyjnych.

Teza: regulacja powinna odpowiadać funkcji i ryzyku, nie instytucji.

BŁĄD 2: SANKCJA KARNA JAKO DUBLER NADZORU

Warstwy represji

Kumulacja sankcji wymaga testu proporcjonalności:

- MiCA przewiduje sankcje administracyjne i środki nadzorcze.
- Penalizacja wymaga wyższego standardu określoności.
- **Sankcja karna nie może być dublerem sankcji administracyjnej.**

Zasada ultima ratio

Ograniczenie represji państwowej:

- Prawo karne musi być zarezerwowane dla przypadków najpoważniejszych (art. 42 ust. 1 Konstytucji).
- Nie powinno dublować każdego naruszenia regulacyjnego.

Problem pojawia się, gdy jeden stan faktyczny uruchamia jednocześnie decyzję nadzorczą, karę administracyjną, odpowiedzialność karną i blokadę cyfrową.

BŁĄD 2: KIEDY REAKCJA PAŃSTWA STAJE SIĘ NADMIERNA?

Czy jeden stan faktyczny uzasadnia wszystkie warstwy reakcji?

Decyzja nadzorcza

Kara administracyjna

Odpowiedzialność karna

Środek infrastrukturalny

Kumulacja warstw sankcyjnych wymaga szczególnego testu proporcjonalności.

BŁĄD 3: NADZÓR PRZESUNIĘTY NA ARCHITEKTURĘ DOSTĘPU

Wolność komunikacji

W świecie cyfrowym blokada domeny może działać jak czasowe wyłączenie działalności.

To nie jest „czynność techniczna” – to ingerencja w wolność komunikacji (art. 54 Konstytucji) i prawo do informacji.

Ingerencja

Przesunięcie punktu ciężkości z działalności na infrastrukturę dostępu.

- domeny
- DNS
- interfejsy
- hosting i platformy

Standard: środek infrastrukturalny musi być subsydiarny, precyzyjny i poddany kontroli sądowej.

BŁĄD 3: TO NIE JEST TECHNIKA. TO INGERENCJA W PRAWA PODSTAWOWE

Architektura nadzoru

Nadzór przesuwa się z działalności na infrastrukturę: domeny, DNS, hosting.

Ryzyko:

ingerencja w kanał dostępu do rynku. Pośrednik prywatny zostaje włączony w wykonywanie środka publicznoprawnego.

Konsekwencje

- kanał komunikacji z klientem
- legalna komunikacja
- konieczność kontroli sądowej

STANDARD EUROPEJSKI: BLOKADY CYFROWE

Scarlet Extended / Netlog

TSUE: C-70/10; C-360/10

Zakaz nakładania obowiązków
ogólnego filtrowania
komunikacji.

UPC Telekabel

TSUE: C-314/12

Blokada dopuszczalna tylko gdy
jest ukierunkowana i
proporcjonalna.

ETPC: Ahmet Yildirim / Cengiz / OOO Flavus

ETPC: 3111/10; 48226/10,
14027/11; 12468/15, 23489/15,
19074/16

Ochrona przed nadmiernym
zakresem blokad i skutkami
ubocznymi.

Google Spain

TSUE: C-131/12

Konieczność precyzyjnego
określenia funkcji i
odpowiedzialności pośrednika.

Art. 94 MiCA nie daje blankietowej zgody na stały system blokowania stron.

BŁĄD 4: WYJĄTKI MiCA NIE MOGĄ STAĆ SIĘ POZORNE

Ciężar ≠ Jakość nadzoru

Mylenie jakości nadzoru z ilością dokumentów i formalizmem procedur. Nadzór powinien odpowiadać ryzyku, a nie możliwościom organizacyjnym największych podmiotów.

Krajowy formalizm nie powinien zmieniać sensu wyjątków i uproszczeń.

Wyjątki MiCA

Wyjątki ofertowe, uproszczenia oraz mechanizmy paszportowania CASP nie powinny być neutralizowane przez krajowy formalizm.

Wyjątki i uproszczenia są częścią konstrukcji MiCA.

Sektor MŚP

Nadmierny koszt zgodności (compliance) strukturalnie wypycha z rynku mniejsze podmioty.

Procedura nie może stać się ukrytą barierą wejścia.

BŁĄD 4: CIĘŻAR PROCEDURY JAKO FILTR KONKURENCYJNY

Ciężar procedury

Opłaty, czas trwania, dokumentacja, sztywne regulaminy.

koszt zgodności (compliance) filtruje rynek zamiast go nadzorować:

- opłaty
- czas
- dokumentacja
- regulaminy
- koszt compliance

Skutek rynkowy

Formalizm eliminuje mniejsze i średnie podmioty (MŚP) bez formalnego zakazu.

Czy procedura służy wykonaniu MiCA, czy utrwała przewagę podmiotów najlepiej przygotowanych do ciężkiego compliance?

Formalny dostęp do rynku nie wystarcza, jeżeli ekonomiczny koszt wejścia eliminuje mniejsze podmioty.

BŁĄD 5: FIKCJA OKRESU PRZEJŚCIOWEGO

Interregnum

Okres niepewności między ogłoszeniem a stosowaniem. Nieczytelność pomostowego reżimu AML/CFT.

Grandfathering

Przejście nie może być pułapką proceduralną. Wymagana realna ścieżka wejścia.

Stan docelowy

Pełna zgodność MiCA. Pewność prawa jako fundament inwestycji.

CZEGO BENCHMARK NIE OZNACZA?

Nie kopiujemy państw

Benchmark to nie mechaniczne powielanie cudzych ustaw krajowych.

Nie przenosimy modeli

Nie polega na bezkrytycznej transplantacji całych systemów prawnych.

Nie robimy rankingu

Celem nie jest wartościowanie jurysdykcji od najlepszej do najgorszej.

Szukamy rozwiązań

Identyfikujemy funkcjonalne narzędzia do wdrożenia w Polsce.

BENCHMARK GLOBALNY I REGIONALNY

UE / EOG

Proceduralne domknięcie MiCA bez rekodyfikacji rynku.

Źródło: Rozporządzenie (UE) 2023/1114 (MiCA)

Szwajcaria

Neutralność technologiczna i pewność prawa dla tokenizacji.

Źródło: DLT Act · FINMA practice

Wielka Brytania

Regulacja granic działalności objętej nadzorem i etapowe wejście w reżim autoryzacyjny.

Źródło: FSMA 2023 · FCA perimeter guidance

Japonia

Segmentacja stablecoinów, AML/CFT i dyscyplina nadzorcza.

Źródło: PSA · FIEA · FSA crypto/stablecoin framework

USA

Egzekwowanie prawa tam, gdzie ryzyko jest istotne (warstwowość federalna i regulatory perimeter).

Źródło: SEC/CFTC · enforcement and regulatory perimeter

WNIOSEK: analiza modeli zagranicznych służyć budowie benchmarku oceny, a nie bezkrytycznemu kopiowaniu.

TEST PIĘCIU PYTAŃ DLA POLSKI

Czy środek rzeczywiście wynika z MiCA lub realnej luki wykonawczej?

Czy ingerencja jest proporcjonalna do nazwanego i konkretnego ryzyka?

Czy regulacja nie faworyzuje określonego modelu rynku (np. bankowego)?

Czy ingerencja w domeny posiada realne bezpieczniki i kontrolę sądową?

Czy model przejściowy pozwala normę wykonać, a nie tylko ją ogłosić?

Brak pozytywnej odpowiedzi sugeruje budowę krajowej nadregulacji.

| GŁÓWNY WNIOSEK ANALIZY

“

Po MiCA problemem nie jest brak regulacji. Problemem jest krajowa regulacja, która pod pozorem wykonania harmonizacji odtwarza fragmentację rynku.

PODSUMOWANIE I KONTAKT

Dziękuję za uwagę

*„Potrzebna jest ustawa nie najsurowsza, lecz wystarczająco skuteczna,
konstytucyjnie bezpieczna i konkurencyjnie neutralna.”*

Robert Wojciechowski

robert.wojciechowski@igbint.pl | igbint.pl

IZBA GOSPODARCZA
BLOCKCHAIN I NOWYCH TECHNOLOGII

